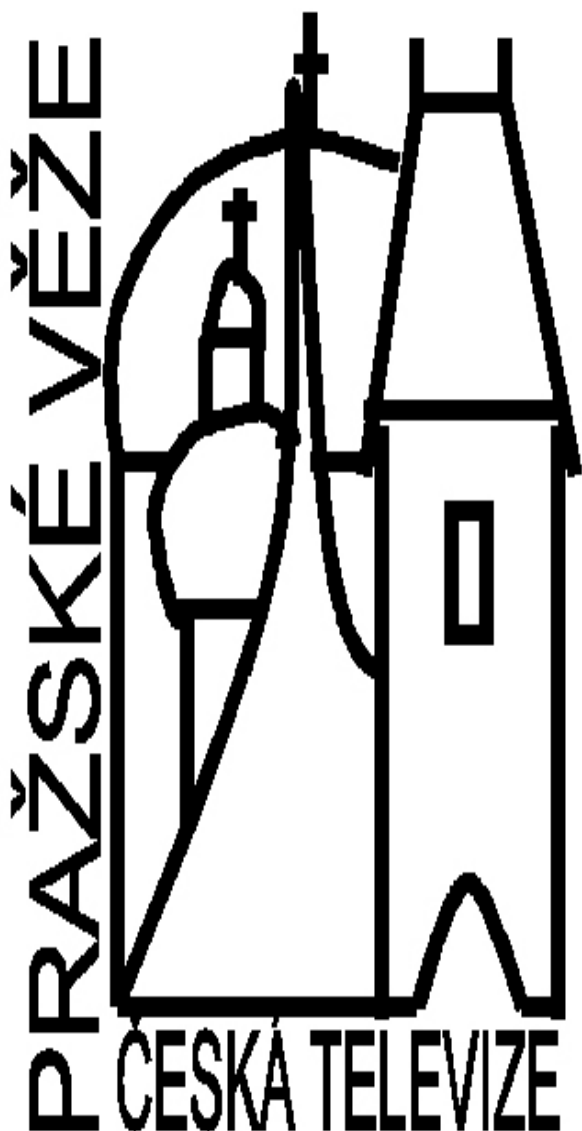

ČESKÁ TELEVIZE

Centrum publicistiky, dokumentaristiky a vzdělávání

Bedřich Ludvík

PRAHA, MĚSTO VĚŽÍ

16 dílný dokumentární cyklus

DÍL 13. VĚŽE V OKOLÍ NÁMĚSTÍ MÍRU.

Dramaturg: Milan Vacek

© říjen 2001 až únor 2007

OBRAZ 1
DVĚ PLOŠINY – KOSTEL SV. PROKOPA - ŽIŽKOV

Detail nohou Průvodce. Jdou po dlažbě.
Pak nastoupí do vysokozdvížné plošiny.
Ta začne stoupat...

Průvodce na stoupající plošině na
kameru:

Komentář:

Začíná seriál, který vás uchopí do
náruče, pozvedne k nebesům a už
nikdy vás nenechá klesnout.

Průvodce:

Uchopíme vás a pozvedneme
k vrcholům sta pražských věží.
Vystoupáme za vás tisíce schodů,
prolezeme spousty půd, otevřeme
stovky vikýřů. Na konci toho všeho
vás nabídneme pohledy na Prahu,
matku měst, v dědictví nám danou,
šírou tu Prahu, Prahu jedinou.

OBRAZ 2

OBRAZOVÁ MONTÁŽ + ÚVODNÍ TITULKY

Naprolínané oblety nejružnějších
pražských věží.

Úvodní titulky:

Česká televize
Centrum dokumentaristiky,
publicistiky a vzdělávání
uvádí
dokumentární cyklus
PRAHA, MĚSTO VĚŽÍ
Průvodce
VIKTOR PREISS
Námět, scénář, hudba, režie:
BEDŘICH LUDVÍK

(ústřední píseň)

*Nad městem jsou věže
Tyčí se nad námi
My žijem při zemi
Věže jsou s hvězdami*

*Ještě že věže jsou
Že nad námi stojí
Pozvednou k nebesům
Ty z nás kdo se bojí*

*A pak u nohou ti leží
Praha, město věží
Ať prší či sněží
Stoupejme do věží*

*Do věží ke zvonům
K jejich mocným tónům
Do věží vzhůru k lidem
Jímž je věž osudem*

OBRAZ 3

RAMPA PRAŽSKÉHO HRADU

Kamera odjíždí od pohledu na Prahu.
Průvodce se dostává do obrazu a mluví
na kameru:

Průvodce se otočí od kamery a zadívá
se na město pod sebou. Kamera zabírá
celem města. Pohyb oblaků se zrychlí.

Průvodce na kameru:

Průvodce:

Domy a domy, samé domy. Jejich
střechy jsou zvlněné jako moře. Pod
nimi se v ulicích města topí lidé. Nebýt
majáků věží, zabloudili bychom a
utonuli v hlubinách ulic.

Všimli jste si? Každé město má čtyři
patra: sklepení a kanalizaci, chodníky a
ulice, střechy domů a pak tu je patro
nejvyšší – ochozy a střechy věží.

Komentář:

My, dobyvatelé věží, jsme jako
archeologové, když znovu, po
staletích, pronikáme do věží, do těch
nejvyšších pater měst a zkoumáme k
čemu lidem jsou. Věže staví lidé od
nepaměti. A od nepaměti je nechávají
neobydlené, prázdné, čnít nad města.
Jaký to má smysl stavět tak nákladnou
stavbu a pak jí nepoužívat?

Průvodce:

Odpoví nám na tuto otázku věže v
okolí náměstí Míru? Najdeme mezi
nimi nějakou, jaká nám v naší sbírce
pražských věží ještě schází? Uvidíme...

OBRAZ 4

LETECKÉ ZÁBĚRY NÁMĚSTÍ MÍRU

Montáž leteckých záběrů

(ústřední hudební motiv)

Komentář:

Je to snad poprvé, co překonáváme pomyslené hradby Nové Města. Ale neopouštíme ochrannou ruku císaře Karla IV. tak docela. Ten totiž roku 1358 přikázal, aby v okruhu tří mil kolem Prahy byly zakládány vinohrady a na těchto Královských Vinohradech začínáme.

Dovedete si představit, že ještě v roce 1884 bylo v místě dnešního náměstí Míru jen obilné pole?

OBRAZ 5
NÁMĚSTÍ MÍRU - CHRÁM SV. LUDMILY

Průvodce stojí před kostelem sv. Ludmily. Mluví na kameru:

Kamera obhlíží věž, polocelky, detaily.

Průvodce vystoupá ke zvonům a prohlíží si je.

Průvodce:

Ano, je to tak. Vinohrady jako město, vznikly velmi pozdě, až v roce 1879. I tehdy to bylo jen pár osamělých domů mezi poli a zahradami.

Stavba chrámu sv. Ludmily byla zahájena deset let po vyhlášení Vinohrad za město a byla dokončena za pět let potom.

Architektem byl zkušený „stavitel věží“, dohotovitel chrámu sv. Víta, Josef Mocker. Ten postavil chrám sv. Ludmily ve svém oblíbeném novogotiském stylu.

Mé domovské Vinohradské divadlo bylo postaveno ještě o 15 let později.

Komentář:

Kostel je trojlodní z režných cihel. Má dvě 60 metrů vysoké věže o pěti podlažích. Jeho předlohou je kostel sv. Otmara ve Vídni. Cenná je vnitřní výzdoba kostela, ale nás zajímá především všechno to co je ve věži – hodinový stroj a zvony.

Průvodce:

Slovo o zvonech...

Komentář:

Průvodce:

Z věže sv. Ludmily je náměstí Míru jako na dlani. Kruhový pohled ukazuje, že domy, které vytvářejí náměstí, nemají žádné věže. A přece! Copak je to za zvláštní kulovitou věž na protější budově?

OBRAZ 6

ARCIBISKUPSKÉ GYMNÁZIUM

Kamera začíná na tabulce s názvem
ARCIBISKUPSKÉ GYMNÁZIUM.

Vstupuje dovnitř a stoupá po schodech
na střechu do hvězdárny.

Inzerty hvězdárenských věží dalších
pražských škol.

Uvnitř hvězdárny Arcibiskupského
gymnázia.

Komentář:

Na budově Arcibiskupského gymnázia
najdeme něco, co jsme ještě v našem
seriálu o pražských věžích neviděli.
A přitom to není na pražských
střechách něco zase až tak
neobvyklého. Jde o věžovitou nástavbu
s hvězdárnou.

Takových nástavby najdeme na více
pražských školách.

Dnes už ale žádná z těchto školních
observatoří nefunguje a nefunguje ani
tato hvězdárna. Údajně byla zničena
omylem při náletu za II. světové války,
kdy si její otevřenou kupoly s
dalekohledem spletl pilot s
protiletadlovým kulometem a
hvězdárnu rozstřílel.

OBRAZ 7
HASIČKÝ DŮM

Průvodce se odvrátí od Hasičského domu do kamery:

Kamera obhlíží Hasičský dům a zároveň sleduje výstup Průvodce do věže.

Průvodce v muzejním sále Hasičského domu.

Montáž pohledů na sál, schodiště, kanceláře, dobové fotografie.

Průvodce:

Stojím před domem, který dobový tisk v roce 1929 označil jako první český mrakodrap. Jsem jen kousek od Vinohradského divadla, na roku Římské a Blanické ulice. Tady roku 1926 začala stavba tzv. Hasičského domu.

Komentář:

Hasičský dům je jedním z projevů bohatého spolkového života, který se u nás za první repliky odehrával. Nevznikaly jen tělocvičny Sokola a Orla, ale i hasičské spolky a jejich hasičské domy. Česká zemská hasičská jednota uspořádala veřejnou architektonickou soutěž jejímž vítězem se stal žák Jana Kotěry, František Kavalír.

Průvodce:

Cestou na věž se musíme zastavit na místě pro české hasiče nejposvátnějším: v tomto muzejním sálu je 54 kamenů z památných českých historických míst. To co máme my, herci, v základech Národního divadla, to mají hasiči tady, v muzejním sálu Hasičského domu.

Komentář:

Nejznámějším prostorem je divadelní sál, kde byl od roku 1929 biograf Varieté-Bio a opereta. Po roce 1945 zde našlo útočiště divadlo Spejbla a Hurvínka, které zde bylo až do roku 1994. Nyní je zde divadlo U hasičů. Dřív bylo v budově muzeum požární techniky, přednáškové sály, ubytovna pro mimopražské hasiče, kanceláře

10

Průvodce vyjde na střešinu Hasičského domu. Bedřich Lukavský

DÍL 13. - Věže v okolí náměstí Míru

Hasičské pojišťovny, Pohřební společnost, Hasičská záložna, starobní pokladna. Spojení pater obstarávala dvě schodiště, dva osobní výtahy, dva výtahy na úidlo a čtyři nákladní výtahy.

OBRAZ 8

LETECKÉ ZÁBĚRY AREALU KLÁŠTERA SV. KATEŘINY

Montáž leteckých pohledů přeletu z náměstí Míru nad areál kláštera sv. Kateřiny.

Komentář:

Vracíme se zpět na území Nového Města Pražského, pod ochranu hradeb Karla IV.

Tady, na nejvyšším místě novoměstského kopce, založil Karel IV. roku 1354 panenský klášter augustiniánek svaté Kateřiny. V roce 1420 byl klášter i kostel vypálen a pobořen...

OBRAZ 9
KOSTEL SV. KATEŘINY.

Průvodce stojí pod věží a mluví na kameru:

Montáž pohledů na kostel.

Průvodce sedí na schodech psychiatrického ústavu.

Montáž Průvodce stoupajícího do věže s pohledy na věž a její detaily.

Průvodce ve věži

Průvodce:

... a jediné co z něj zbylo je tahle původní gotická věž. Pozorně se na ni podívejte... Nepřipomíná vám něco? Ano, tato původní gotická věž vypadá jako věž miniretu. A taky se jí tak říká: pražský minaret.

Komentář:

V letech 1718 až 1730 byla obnovena budova kláštera, a v letech 1737 až 41 byl obnoven i kostel – ovšem už v nové, barokní podobě od Kiliána Ignáce Dienzenhofera. Jde o jednu z nejkrásnějších vrcholně barokních budov v Praze.

Průvodce:

Tady, v areálu choromyslných v Kateřinkách, jak se lidově říká, dokonala svůj život celá řada známých osobností. Za všechny jmenujeme hudební skladatele Bedřicha Smetanu a Viléma Blodka. Zajímavé je, že zemřeli deset let po sobě ve stejném pokoji.

Komentář:

Věž má pět pater a výšku 58 metrů. Roku 1855 byla opatřena novou jehlanovitou střechou. Okna v první a druhém patře jsou barokní, výš zůstala zachována okna gotická. V jehlovité střeše byly umístěny dva zvony. Menší z nich byl zabaven Němci na výrobu děl.

Průvodce:

Tomuto zvonu by se mohlo říkat „zvon¹⁴ šilenců“.

OBRAZ 10

LETECKÉ POHLEDY NA AREÁL ZEMSKÉ PORODNICE

Montáž leteckých pohledů na areál Zemské porodnice a subjektivního výstupu „kamery“ do věže.

Kamera obhlíží lucernu.

Pohledy z věže Zemské porodnice do okolí.

Komentář:

V místech kde se říká Na větrově byla postavena, v letech 1867 až 1875, podle projektu architekta a mecenáše Josefa Hlavky, Zemská porodnice. Stavba z červených neomítnutých cihel vypadá strašidelně a nelze ji přehlédnout. Pro křtění novorozeňat byla uvnitř postavena i kaple sv. Kříže. Nad ní se zvedá dlátkový střešní krov s prostornou lucernou zakončenou makovicí s křížem.

Ideální místo pro zvon, který by měl při každém porodu vyzvonit do světa tu šťastnou zprávu. Ovšem takový zvon v lucerně chybí.

Zato je odtud náramný výhled na okolní věže. Kupole Karlova už jsme navštívili, věž kostela sv. Apolináře nemá vhodný otvor pro výhled a tak poslední věž, kterou navštívíme je věž mému srdci z nejbližších – věž skladů Národního divadla.

OBRAZ 11
NÁDVOŘÍ PROVOZNÍ BUDOVY NÁRODNÍHO DIVADLA.

Průvodce vejde do obrazu a mluví na kameru:

Průvodce vejde do budovy. Prochází sklady

Průvodce v detailu na kameru:

Průvodce se rozhlédne a kamera odjede na celek.

Průvodce zamíří po schodech do věže

Průvodce:

Tuto budovu jen málokdo zná.
Pro nás, herce, je tohle zvláštní místo.
Tady se skladují naše vzpomínky.

Komentář:

Velmi brzy po postavení Národního divadla se ukázalo, že provoz takové scény potřebuje výrobní zázemí. Proto byla okolo roku 1860 postavena tato novorenesanční budova. Do ní byla umístěna truhlárna, malírna, sklad dekorací a jevištního nábytku, ale také maštale pro koně, které dekorace převážely do divadla a zpět.

Průvodce:

Dnes už jsme na to úplně zapomněli, ale není to tak dávno, pouhých 100 let. Tehdy koně nemohly stát, jako auta, jen tak na ulici. Maštal pro koně byla povinnou součástí domu. Kampak dáme své koně, až nám dojde nafta..? Ale to jsem odbočil...

Představte si tu smůlu, že právě sem dopadla během bombardování Prahy v březnu 1945 jedna z bomb. Střední část budovy vyhořela a i když byla poškozená část rychle budovy obnovena výroba dekorací se sem už nevrátila. Dnes je v areálu jen sklad dekorací, historických osvětlovacích těles a samozřejmě – autoprovoz.

Komentář:

Na severozápadním nároží se vypíná nad botanickou zahradu velká, okrouhlá věž, kterou prochází železné točité schodiště. Po něm se dostanete

na ochoz věže s cimbuřím.

Průvodce:

Tak tohle je výhled na Prahu, který se jen tak nevidí.

Průvodce vyjde na ochoz věže

OBRAZ 12
ZÁVĚREČNÁ MONTÁŽ

Montáž leteckých pohledů na město a věže.

Komentář:

Procházka nejvyšším patrem města zkončila. Podivné stavby, které se tyčí vysoko nad městem nevydaly své tajemství. Jestliže existují, stojí nad námi, postavili jsme si je, tak je asi potřebujeme. Je to jako když dýcháme a žijeme - prostě jsme. Věže jsou součástí světa lidí. Najdeme je na všech kontinentech a ve všech kulturách. A všichni lidé celého světa je staví a pak na ně vystupují a přemýšlejí proč tomu tak je. Všichni jsme na věky „dobyvatelé věží“.

Do montáže pohledů na pražské věže se vylnou závěrečné titulky:

Viděli jste seriál
PRAHA, MĚSTO VĚŽÍ

(ústřední píseň)

provázel Viktor Preiss

Nad městem jsou věže

námět a scénář:

Tyčí se nad námi

Bedřich Ludvík

My žijem při zemi

dramaturg:

Věže jsou s hvězdami

Milan Vacek

Ještě že věže jsou

odborný poradce:

Že nad námi stojí

arch. Milada Vršecká

Pozvednou k nebesům

autor děkuje:

Ty z nás kdo se bojí

.....
.....

A pak u nohou ti leží

zvuk:

Praha, město věží

XY

Ať prší či sněží

ústřední píseň složil a zpívá:

Stoupejme do věží

Bedřich Ludvík

Do věží ke zvonům

aranžmá písně:

K jejich mocným tónům

Jan Jirásek

Do věží vzhůru k lidem

střih:

Jímž je věž osudem

Věra Flaková

kamera:

Pravoslav Flak

režie:

Bedřich Ludvík

Bedřich Ludvík

Vyrobilo

PRAHA, MĚSTO VĚŽÍ

Centrum publicistiky,

DÍL 13. - Věže v okolí náměstí Míru.

dokumentaristiky a vzdělávání

© 2007

